وقائع كوردستان

الجريدة الرسمية لأقليم كـوردسـتان - تصدر مـن قبـل وزارة العـدل

العدد (٢٧١) الحادي والعشرون   ٩ أيلول ٢٠٢١ م.   ١٨ گەلاوێژ ٢٧٢١ك.   ٢ صفر ١٤٤٣ هـ.

271

The Weekly Formal Newspaper of Kurdistan Region , Published by Ministry of Justice

قانون رقم (٧) لسنة ٢٠٢١ ص ٢٥

قانون التعديل الأول للقانون رقم (٣) لسنة ٢٠١٩ قانون تمليك الأراضي المتجاوز عليها ضمن حدود البلديات في إقليم كوردستان ـ العراق

قانون رقم (٩) لسنة ٢٠٢١ ص ٢٨

قانون إنفاذ وتعديل تطبيق قانون رسم الطابع الإتحادي رقم (٧١) لسنة ٢٠١٢ في إقليم كوردستان – العراق

قانون رقم (١٠) لسنة ٢٠٢١ ص ٣٠

قانون إنفاذ وتعديل تطبيق قانون الاستثمار الصناعي للقطاعين الخاص والمختلط العراقي رقم (٢٠) لسنة ١٩٩٨ المعدل في إقليم كوردستان – العراق

فـهرسـت المـواضيع بـاللـغة الكـوردية فـقـط

تعليمات رقم (٧) لسنة ٢٠٢١ وزارة الداخلية ص ١١

تعليمات رقم (٥) لسنة ٢٠٢١ وزارة العمل والشؤون الاجتماعية ص ١٨

بيان رقم (٢٩-٣٠) لسنة ٢٠٢١ وزارة الداخلية ص ٢٤

No.: 271 Date: September 9, 2021 Vol.: 21

چاپخانەی شەهاب - هەولێر
٠٧٥٠ ٤٤٨ ٣٨٦٣

Address: Franswa Metran Cross
www.gov.krd/moj , www.yasaii.info

العنوان - أربيل - تقاطع فرانسوا ميتران - بناية وزارة العدل
تلفون: ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٨ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥٠٧ - ٠٦٦ ٢٢٤ ٥٥١٤

سعر (١٥٠٠) دينار

کۆماری عێراق
هەرێمی کوردستان
سەرۆک

بڕیار
ژمـارە (٩)ی ساڵی ٢٠٢١

بەپێی ئەو دەسـەڵاتەی پێماندراوە لە بـڕگەی (یەکەم)ی مـاددەی (دەیەم) لە یاسـای سـەرۆکایەتیی هەرێمـی کوردسـتان ژمـارە (١)ی سـاڵی ٢٠٠٥ی هەمـوارکراو و پاڵپشـت بە یاسـاکاریی پەرلەمـانی کوردستان کە لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (١٧)ی ڕۆژی ٢٠٢١/٧/٦ کردوویەتی، بڕیارماندا بە دەرکردنی:

یاسای ژمارە (٧)ی ساڵی ٢٠٢١
یاسای هەمواری یەکەمی یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٩
یاسای بەخاوەنکردنی ئەو زەوییانەی کە لەسنوری شارەوانییەکان زێدەڕۆییان لەسەرکراوە لەهەرێمی کوردستان - عێراق

ماددەی (١)

بڕگەکانی (یەکەم) و (دووەم) لە ماددەی (١)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە، لەگەڵ زیادکردنی دوو خاڵ بە زنجیرەی (٢) و (٣) بۆ بڕگەی (یەکەم) و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

یەکەم:

١- **زێدەڕۆکار:** بۆ مەبەستەکانی ئەم یاسایە، ئەو کەسەیە کە بە زێدەڕۆیی خانوویەکی دروستکردووە یـان تێـدا نیشـتەجێیە یـان میراتگـرە شـەرعییەکانی، یـان ئەوانەی بە حـوکمی ئەم یاسـا بـۆ بەخێوکردنیان راسپێردراوە.

٢- **سوودمەند:** بـۆ مەبەسـتەکانی ئەم یاسـایە، ئەو کەسـەیە کە لەدوای سـاڵی ١٩٩١ زەوی یـان یەکەی نیشتەجێ بوونی بە هەر هۆکارێک وەرگرتبێت، جگە لە ڕێگەی زیادکردنی ئاشکرا.

٣- ئەو کەسانەی چ سروشتی بن یان مەعنەوی، و لە چوارچێوەی پرۆژەکـانی نیشـتەجێبوون لەلایەن دەسـتەی وەبەرهێنـان یـان دامەزراوەیەکـی تـری حکـومی مۆڵەتییـان پێـدراوە، و زێـدەڕۆییان لە دەرەوەی سنووری ڕێپێدراو کردووە، حوکمەکانی ئەم یاسـایە نایـانگرێتەوە و زێـدەڕۆییەکانیان بـۆ بەخاوەن ناکرێت.

دووەم: شـــارەوانییەکان دەتـــوانن ئەو زێـــدەڕۆکارەی کە پـــێش ڕێکەوتـــی ٢٠٢٠/١٢/٣١ خـــانووی نیشـتەجێبوونی بە زێـدەڕۆیی دروسـت کـردووە، بکەنە خـاوەنی ئەو زەوییـەی خـانووەکەی لەسـەر دروسـت کـراوە و مـوڵکی دەوڵەتە، جـا چ مـوڵکی تەواو بێـت یـان مـافی ڕەفتـارکردنی لەسـەر بێـت، بەمەرجێک بکەوێتە ناو سنووری شارەوانییەکان و لە ناوچەکانی نیشتەجێبوون بێت، بەپێی مەرج و حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماددەی (٢)

بڕگەکانی (**سێیەم**) و (**چوارەم**)ی ماددەی (٢)ی یاساکە یەکدەخرێت ڕێزبەندی بڕگەکانی تر بەوپێیە ڕێکدەخرێنتەوە و بڕگە لێکدراوەکە بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

سێیەم: پێویستە زێدەڕۆکار داواکاریەکی نووسراو، لە ماوەیەکدا کە لە (١) یەک ساڵ لە ڕێکەوتی بەرکاربوونی ئەم یاسایە تێپەر نەکات، پێشکەش بە سەرۆکی یەکەی کارگێڕی بکات بۆ مەبەستی بەخاوەنکردن.

ماددەی (٣)

بڕگەکانی (**یەکەم**) و (**دووەم**/ ١، ٢) و (**چوارەم**)ی ماددەی (٣)ی یاساکە هەموار دەکرێتەوە، و بڕگەیەک بە زنجیرەی (**پێنجەم**) زیاد دەکرێت، بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

یەکەم: لیژنەیەکی باڵا بە سەرۆکایەتی پارێزگار یان سەرۆکی یەکە کارگێڕییەکان، و ئەندامییەتی لایەنە پەیوەندیدارەکان لە وەزارەتەکانی داد، دارایی و ئابووری، شارەوانی و گەشت و گوزار، کشتوکاڵ و سەرچاوەکانی ئاو لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق پێکدەهێنرێت، بەمەبەستی تاوتوێ کردنی داواکارییەکان و دڵنیابوون لە هاتنەدی مەرجە پێویستەکانی بە خاوەنکردن، و لیژنەی باڵا دەتوانێت لیژنەی لاوەکی لە شارەوانییە پەیوەندیدارەکان بۆ ئەنجامدانی ڕێکارە تەکنیکیە پێویستەکان پێکبهێنێت.

دووەم: بەهای ئەو زەوییانەی زیادەڕۆییان لەسەر کراوە بە خانووی نیشتەجێبوون، نرخەکانیان بەم شێوەیە دەخەمڵێنرێت:-

١- ئەگەر ئەو زەوییەی زیادەڕۆیی کرابووە سەر لەلایەن شارەوانییەوە پێش زیادەڕۆیی کردنە سەری جیاکرابێتەوە، نرخەکەی بە بڕی (٢٥٪) لە سەدا بیست و پێنجی نرخی ڕاستەقینەی زەوییەکە دەخەمڵێنرێت، و زێدەڕۆکاریش بە سوودمەند ئەژمار دەکرێت.

٢- ئەگەر زێدەڕۆکار سودمەند بوبێت لە دەوڵەت، لەکاتی بەخاوەن کردندا بڕی (١٠٪) سەدا دە لە نرخی ڕاستەقینە دەخرێتە سەر نرخی ئاماژەپێکراو لە خاڵی (١)ی سەرەوە.

٣- ئەگەر ئەو زەوییەی زیادەڕۆیی کرابووە سەر ، پێشتر لەلایەن شارەوانییەوە جیانەکرابێتەوە ، نرخەکەی بەبڕێک دەخەمڵێنرێت کە لە (٥٪) پێنج لە سەدی نرخی ڕاستەقینەی زەویەکە کەمتر نەبێت.

٤- هەر زێدەڕۆکارێک خۆی نیشتەجێی خانووە زێدەڕۆیەکە نەبوو، و بە بەرامبەر یان بێ بەرامبەر کەسێکی تری تێدا نیشتەجێ بوو، لە کاتی بەخاوەنکردندا بڕی (١٠٪) دە لە سەدی نرخی ڕاستەقینە دەخرێتە سەر نرخی ئاماژەپێکراو لە خاڵەکانی (١، ٢ ،٣)ی سەرەوە بەپێی حاڵەتەکان.

چوارەم: لیژنەی باڵا بۆی هەیە بە خاوەنکردن ڕەتبکاتەوە ئەگەر شوێنی خانووەکە سەرپێچی بوو بۆ ماستەر پلان یان نەخشەی کەرتی، و زێدەڕۆییەکەش لادەبرێت لەسەر ئەرکی شارەوانی لادەبرێت و زێدەڕۆکار مافی ڕەفتار کردن بە پاشماوەکانی دەبێت، و شارەوانی پەیوەندیدار لە سنووری خۆی بە پارچە زەوییەکی نیشتەجێ کە ڕووبەری لە (٢٠٠ م٢) دووسەد مەتر دووجا زیاتر نەبێت، بەبێ بەرامبەر قەرەبووی زێدەڕۆکار دەکاتەوە.

پێنجەم: هەر زێدەڕۆکارێک بۆی هەیە تەنها یەک خانووی زێدەڕۆی بەناو بکرێت.

ماددەی (٤)

ماددەی (٤)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:-

ماددەی (٤): ئەگەر کەسی زێدەڕۆکار، پابەند نەبێت بە پێدانی نرخی دیاریکراو یان خەمڵێنراوی هاتوو لە بڕگەی (دووەم)ی ماددەی (٣)ی ئەم یاسایە، یان مەرجەکانی هاتوو لە ماددەی (٢)ی ئەم یاسایە نەیگرێتەوە، ئەوا مافی بەخاوەن کردنی نامێنێت و خانووەکەی بە زەوی و ئەوەی لەسەری دروستکراوە بە ناوی شارەوانی پەیوەندیدار تۆمار دەکرێ، و بەپێی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠٢١ یاسای فرۆشتن و بەکرێدانی موڵک و ماڵی دەوڵەت لە هەرێمی کوردستان ـ عێراق دەفرۆشرێت، و لە بەرامبەری فرۆشتنەکەی بەهای دروستکراوەکان بەشێوەی شایستەبوونی بە تێکدراوی (مستحقة القلع) دەدرێت بە خاوەنەکەی.

ماددەی (٥)

ماددەی (٦)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

ماددەی (٦): وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار، بۆ ئەو ناوچانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە و نەخشەو دیزایینی ئامادەکراوییان نییە، لە ماوەیەک کە لە (دوو ساڵ) لە ڕێکەوتی بەرکار بوونی ئەم یاسایە تێپەڕ نەکات، نەخشە و دیزاین و پێداویستی تەکنیکی ئامادە دەکات.

ماددەی (٦)

ماددەی (٧)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:-

ماددەی (٧): داهاتە بەدەستهاتووەکان بەپێی ئەم یاسایە بەم شێوەیە تەرخان دەکرێت.

یەکەم: ڕێژەی (٧٠٪) حەفتا لە سەدی داهاتی بەدەستهاتوو دەگەڕێندرێتەوە بۆ وەزارەتی (شارەوانی و گەشت و گوزار)ی هەرێمی کوردستان ـ عێراق و بۆ پێویستییەکانی دانانی نەخشە و دیزایینی ئەو ناوچانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە لەگەڵ هاندانی ئەو فەرمانبەرانەی کە بەشدارن لەڕێکارەکانی جێبەجێکردنی ئەم یاسایە.

دووەم: ڕێژەی (٣٠٪) سی لە سەدی داهاتی بەدەستهاتوو بۆ خەزێنەی گشتی هەرێم دەگەڕێندرێتەوە بەمەبەستی ئاراستەکردنی بۆ خزمەتگوزارییە گشتییەکان بۆ ئەو ناوچانەی کە حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە.

ماددەی (٧)

ماددەی (٨)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:-

ماددەی (٨): ئەو خانوانەی کە لە سەردەمی ڕژێمی پێشوو ڕووخاون بە هۆکاری سیاسی، و دوای ڕاپەڕینی ساڵی ١٩٩١ دروست کراونەتەوە یان شوێنەواری (شوێن خانوویان) ماوە بەپێی تەواوی حوکمەکانی هاتوو لەم یاسایە مامەڵەیان لەگەڵ دەکرێت، نرخەکەشیان بەبڕی (٢٪) دوو لە سەدی لە نرخی ڕاستەقینەی زەوییەکە دەخەمڵێنرێت.

ماددەی (٨)

کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێک ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایە ناکۆک بێت.

ماددەی (٩)

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێبکەن.

ماددەی (١٠)

پێویستە لەسەر وەزارەتی شارەوانی و گەشت و گوزار لە ماوەیەک کە لە (٦٠) شەست ڕۆژ تێپەڕ نەکات ڕێنمایی تایبەت بۆ ئاسان جێبەجێکردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە بە هەماهەنگی لەگەڵ لایەنە پەیوەندیدارەکان دەربکات.

ماددەی (١١)

ماددەی (١٢)ی یاساکە هەمواردەکرێتەوە و بەم شێوەیەی خوارەوە دەخوێندرێتەوە:

ماددەی (١٢): ئەم یاسایە دوای بڵاوبوونەوەی لەڕۆژنامەی فەرمی (وەقایعی کوردستان)دا بۆ ماوەی (٣) سێ ساڵ لەڕێکەوتی بڵاوبوونەوەی کاری پێدەکرێت.

هۆیەکانی دەرچواندن

بە مەبەستی پڕکردنەوەی ئەو کەلێنانەی کە لەیاسای ژمارە (٣) ی ساڵی ٢٠١٩ دا هەبوون، و سوودمەندبوونی زیاتری هاووڵاتیانی کەم دەرامەت لە زەوی دەوڵەت و دۆزینەوەی دەرچەی یاسایی بۆ زیادەڕۆەیی ناچاری، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

نێچیرڤان بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان

هەولێر
٢٠٢١/٨/١٨